

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 40—
za pol leta . R 20—
za četrt leta . R 10—
za 1 mesec . R 3—50

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 6

Nič premoga za Italijo!

LDU Berlin, 10. oktobra. (ČTU) Ka-
kor poroča »Lokalanzeiger« iz Lugana, je
dala angleška admiraliteta angleškim lad-
jam, ki vozijo premog v Italijo, povelje, naj

Garibaldi za vojno.

LDU Curih, 9. oktobra. (ČTU) »Neue
Zürcher Zeitung« poroča iz Pariza: Gene-
ral Garibaldi je došel v Pariz. Italijanska
vlada mu je poverila posebno misijo pri
vladah ententnih držav. — O sedanjem
razpoloženju v Rimu je dal Garibaldi to-
le izjavo: »V Rimu nisem bil in to mi je zelo
žal. Ako bi bil na mestu D'Annunzia, bi
ravnotako postopal, toda morda nekoliko

ga izkrcajo v Gibraltarju. Ta odredba je
prvi znak odločnega nastopa entente proti
Italiji.

bolj zmerno. Italijanski narod je edin z
D'Annunziem. Gibanje, ki ga je on po-
vzročil, je tako silno, da gre preko vlade,
ki nima v svoji moči ne armade, ne mor-
narice.« Na pripombo, da bo Italija morda
morala jemati v poštev novo vojno, je od-
govoril Garibaldi: »No dobro. Toplji se
bomo, če treba, tudi s samim vragom.«

Stavka čeških šolarjev na Dunaju.

LDU Dunaj, 10. okt. (ČTU) Včeraj je
bila proklamirana stavka čeških šoloob-
veznih otrok. Stavka je najskrajnejše sred-
stvo češko-slovaške manjšine na Dunaju.

Češki očetje na Dunaju so trdno odločeni,
da bodo stavko izvedli do najskerajših
posledic.

Ceško-rumunska meja.

LDU Praga, 10. oktobra. (ČTU). O
češkoslovaško-rumunskih mejah doznava
»Večerne Slovo«: Nova končnoveljavna
meja poteka na severu od postaje Halmi
(južno reke Tise) po razvodju med Tiso
in Turo, se obrne potem med Marmaros-
Szigetom in ustjem Vise in Tise proti se-
veru, sledi potem dolini Tise, tako da je
železnica Marmaros-Sziget-Borza na ru-
munkem ozemlju. Odtod poteka meja
skoraj v ravni meri proti vzhodu do gali-
cke meje.

Dalmatinski Italijani.

LDU Split, 9. oktobra. (DDU) Razen
že javljenega pokreta, ki naj bi se tudi v
Zadru izvedel na D'Annunzijev način, so
zadrske Italijani začeli agitirati po selih
zadrake in minske občine. Dr. Krekič, ki se
sicer nikdar ni gnil z mesta, se sedaj
neprestano vozi in dogovarja z odpadniki
in nabira podpise. Znano je, da nekateri
odpadniki že nekaj časa potujejo po selih
in pripovedujejo narodu o dobrotah, ki jih
čakajo. Včeraj 8. oktobra na dan sv. Si-
meona, mestnega patrona, bi se imela s
sodelovanjem pristašev z okolice pro-
glasi aneksija Čakali so, da pride s par-
nikom pristovoljci iz Reke, kakor tudi
prostovoljci iz Italije pod vodstvom Pepi-
ta Garibaldija. Dejstvo je, da iz Zadra
vsek dan potuje na Reko kak prostovoljec,
kjer se zadrška pristovoljska brigada fer-
mira pod geslom: »Zader ali smrt.«

Za vojne ujetnike v Sibiriji.

LDU Dunaj, 10. oktobra. (Dun. KU)
Društvo svobodnega zedinjenja mater in
žene vojnih ujetnikov na Ruskem, v Sibiriji
in Turkestanu nujno kliče žene vsega
sveta na pomoč, da bi se z ozirom na še-
sto zimo od začetka vojne zavzele za 200
tisoč ujetnikov na Ruskem, v Sibiriji in v
Turkestanu, ki jih še vedno zadržujejo.
Društvo prosi žene, naj ne molčijo, dokler
ne bo mirovna pogodba ratificirana, tem-
več naj storijo vse, da pomagajo in vzbudi-
jo javno vest.

Revolucijska stavka na Portugalskem.

LDU Madrid, 9. oktobra. (ČTU) Pot-
niki iz Portugalske pripovedujejo, da je po
vseh deželi izbruhnila revolucijska stavka.
Monarhisti postopajo skupaj z ostalimi
strankami, ki delujejo na prevrat. V Lis-
boni in Oportu je bilo aretiranih ogromno
številu oseb.

Sporazum strank v Avstriji.

LDU Dunaj, 10. oktobra. (ČTU) Po-
razgovori med voditelji koalicijskih strank
so se včeraj nadaljevali. Stranki sta si po-
vedali resnico in sta se vsedli k zeleni
mizi v spoznanju, da sta primorani poiz-
kusiti vse, da delata tudi v bodočnosti
skupno in bolje kakor doslej. Uspeh je bil,
da sta se stranki sporazumeli, posebno
glede finančnega načrta in postopne od-
pravitve brambovcev ter izpopolnitve bo-

doče nepolitične vojske. Voditelji strank
se sestanejo zopet v torek. Čim se stranki
popolnoma sporazumeta, se bodo najprvo
rešila osebna vprašanja, nakar bo državni
kancelar dr. Renner stopil s preosnovanim
kabinetom pred javnost z novim progra-
mom.

LDU Dunaj, 10. oktobra. (Dun. KU)
Listi poročajo: V uradnih prostorih pred-
sednika Seitzja so se včeraj v navzočnosti
državnega kancelarja dr. Rennerja in več
državnih tajnikov pričela pogajanja za
ohranitev koalicije. Na včerajšnjih posve-
tovanjih so bili skoro vsi na Dunaju biva-
joči poslanci, tako krščansko-socialne za-
jednice, kakor tudi socialnih demokratov,
navzoči. Na sestanku se je razpravljalo
zlasti o pritožbah, ki jih ima ena stranka
proti drugi. Razprava je bila vsled tega
mestoma zelo živahna. Do razgovora so
prišla vsa sporna vprašanja in skušalo se
je ublažiti medsebojna nasprotstva. Upa-
nje je, da se bo dosegel sporazum.

Podaljšanje roka za Bolgarijo.

LDU Pariz, 10. oktobra. (Dun. KU)
Agence Havas poroča: Novo podaljšanje
roka, ki ga je bolgarska vlada zaprosila
od mirovne konference za odgovor na mi-
rovne pogoje, ne izvira iz ministrske krize
v Soliji, marveč je tehničnega značaja.

Italijanski socialisti.

LDU Bologna, 10. oktobra. (Dun. KU)
Socialistični kongres je sklenil soglasno
pridružiti se tretji internacionali. Kongres
je potrdil Serattija kot ravnatelja lista
»Avantie« in Lazzarija kot tajnika stranki-
nega vodstva.

Proti prodaji umetnin.

LDU Dunaj, 10. oktobra. (ČTU) Kakor
doznavamo, so vse nasledstvene države
pri avstrijski vladi protestirale proti na-
meravani prodaji umetnin. Narodnostne
države, nastale na ozemlju bivše Avstro-
Ogrske monarhije, zahtevajo, da se jih
upoštevata pri razdeljevanju teh umetnin.

Proti shodom.

LDU Budimpešta, 10. oktobra. (Dun.
KU) Večerni listi poročajo: Dva člana an-
gleške in ameriške misije sta se včeraj
oglasila pri načelniku generalnega štaba
romunske armade na Erdelskem, genera-
lu Panaitescu in ga prosila, naj ne bi do-
volil shodov socialno-demokratske, repu-
blikanske in radikalne stranke. General
je prosil komisijo, da mu to prošnjo izro-
či pisмено.

Lep uspeh preiskave.

LDU Budimpešta, 10. oktobra. (Dun.
KU) Policija je v hotelu »Hungaria« izvr-
šila preiskavo pri bratu bivšega ljudskega
komisarja Tibora Samuelyja. Našli so za
pol milijona kron dobrega zlata, srebrnega
jedilnega orodja tudi za pol milijona kron,
mnogo perila in obleke s knežjimi in gro-
fovskimi monogrami, antične predmete in
cerkveno opremo.

Primitte ga!

Tako kriči velikokrat zločinec, da bi
sam ušel roki pravice. Tako dela tudi na-
ša socialna demokracija nasproti Slov.
Ljud. Stranki. Med tem ko nje močnici na-
birajo za se ogromno bogastvo, upijejo, da
zastopniki naše stranke v ministrstvih niso
vršili dolžnosti. To je kratkomočno navadna
neresnica. V ministrstvu za soc. politiko
je bil ob prihodu tov. Gostinčarja samo en
uradnik, ki je razumel socialno delo. Jas-
no je, da je bilo treba dobiti vsaj za silo
potrebne uradniške moči. Ministrstvo ni
imelo razen par pokrajinskih pisalnih stro-
jev nikakega inventarja, ki bi bil last mi-
nistrstva. Treba je bilo preskrbeti vse na
novo, oziroma kupiti ono, kar je bilo naje-
tega s prostori. V ministrstvu ni bilo nobe-
ne sledi o soc. zakonodaji, razven zedna-
čenja zakona o bolniških blagajnah in ne-
zgodni zavarovalnici. Ta načrt se je raz-
poslal v upogled organizacijam in vsem
prizadetim faktorjem, pa ni dobil soglasne-
ga odobrenja. Ko je g. Korač zopet pre-
vzel ministrstvo, je dobil nekaj izdelanih
načrtov, za katerih udeležitev bi se bila
morala meseca septembra vršiti enketa
vseh prizadetih faktorjev. Načrt o osem-
urnem delavniku, ki ga je izdal g. Korač
naredbenim in ne parlamentarnim potom,
je g. Korač le podpisal. Izvršen pa je bil
že prej pod Gostinčarjem. Odobrila naj bi
ga še bila enketa.

Invalidsko vprašanje je bilo osobito
za Srbijo popolnoma na tleh, ker je bil sa-
mo en uradnik na razpolago, ki se je
ukvarjal s tem težkim vprašanjem v zelo
težkih razmerah. Za Srbijo se je uvedlo
posredovanje rada (posredovalnica dela),
katere preje ni bilo. Istotako je bila na
podlagi kreditov uvedena brezposelna
podpora. Iz tega je razvidno, da se pod
Gostinčarjem resno delalo.

Ministrstvo prehrane je pod ministrom
Korošcem pričelo boj korupciji uradništva
in verižnikov, ter doseglo najlepše uspehe.
Slovenske zemlje bi mogle o tem najbolje
pričati. Ko je dobil Korošec prehrano, je
skrbel z vso možnostjo za to, da dobe po-
trebni kraji živila. Tako je tudi Slovenija
dobila svoj del. In če sedaj socialni demo-
kratje zlivajo žolč na Korošca, je to le
vpitje zločinca, da odvrne od sebe sum.
Mi si dovoljujemo gospode socialne de-
mokratke le vprašati:

a) Zakaj se od časa, odkar so oni na
vladi, živila tako neizmerno podražujejo?
Za to je odgovoren socialist Bugšek.

b) Zakaj ni premoga, in zakaj se je
moralo ustaviti celo nekaj parnikov, ki so
za promet nujni, pod pretvezo, da nianjka
premoaga?

c) Zakaj ne dobe revne družine v me-
stih potrebnega kuriva, posebno premoga?
Kdo je kriv?

d) Zakaj je pomanjkanje premoga se-
daj, ko je minister rudarstva socialist go-
spod Kristan, večje, kot je bilo prej?

e) Zakaj se je v dobi sedanje vlade ta-
ko grozno razpasla korupcija?

Na to naj nam odgovori socialistično
časopisje, pa ne s psovkami kakor navad-
no!

Državljanska vojska na Kitajskem.

LDU Amsterdam, 10. oktobra. (Dun.
KU) »Temps« poroča iz Amoya, da je med
severno in južno Kitajsko nanovo izbruh-
nila državljanska vojna.

Poincare na Angleškem.

LDU Versailles, 10. oktobra. (Dun.
KU) Potovanje predsednika Poincareja na
Angleško se je moralo radi železničarske
stavke odložiti. Sedaj se je potovanje dolo-
čilo za 10. novembra.

Nemčija plačuje v zlatu.

LDU Ženeva, 10. oktobra. (ČTU) Po
newyorški vesti je dospela tjakaj pošilja-
tev zlata v vrednosti 5¼ milijona dolar-
jev. Ta vsota je obrok zneska 158 milio-
nov dolarjev, ki jih Nemčija dolguje Ame-
riki za živila in druge dobave. Zlato ob-
stoja povečini iz angleških novcev iz leta
1871. in iz francoskih zlatnikov s podobo
Napoleona III. iste letnice. Iz tega se skle-
pa, da gre tu za del vojne odškodnine, ki
jo je leta 1871. Francija plačala Nemčiji.

Adelina Patti

znamenita operna pevka, ki je umrla pred
kratkim v 76 letu svoje starosti. Pevka je
bila rojena l. 1843. v Madridu; ko je bila
stara 7 let je že nastopila na odru in je
postala ena najznamenitejših pevk, ki je
žela po vsem svetu veliko časti in slave.

D'Annunzio zapusti Reko?

LDU Pariz, 10. oktobra. (Dun. KU.)
»Chicago Tribune« poroča z Reke: Tukaj
se širi govorica, da se je d'Annunzio do-
govoril z vojvodom d' Aosta, da bo zapu-
stil s svojimi četami Reko in da bodo me-
sto zasedle italijanske čete. Dopisnik na-
glaša, da bi bila večina prebivalstva zelo
zadovoljna z d'Annunzijevim odhodom.
Odkar je on došel na Reko je draginja
zelo narasla. Dasiravno se blokada ne iz-
vršuje z vso strogostjo, je vendarle dovolj
učinkovita.

Politične novice.

+ Vseučilišne stolice za politične
prepričanje? »Srpska Riječ« poroča: Tr-
govski konzorcij, ki se je osnoval pod fir-
mo demokratske Zajednice, da kupuje po-
litična prepričanja za gotov denar, izvoz-
nice in druge vrednostne papirje, je na-
pravil, kakor znano, dosti dobro kupčijo.
Vendar mu včasih tudi izpodleti. Tako je
ponudil znanemu srbskemu zgodovinarju
dr. Aleksu Iviču vseučiliško stolicu v Ljub-
ljani, ako da svoj podpis za Demokratsko
Zajednico. Znanstvenik je pa ponudbo od-
klonil in kupčija je šla demokratu po vo-
di.

Boj med judi in »Nemci« na dunaj-
skem vseučilišču. Nemški visokošolci du-
najske univerze so objavili jeremijado, v
kateri se mlo pritožujejo, da so mesta
nemških, nejudovskih dijakov na dunajski
univerzi zasedli Galičani in drugi semiti.
Mirno in tiho se je skušal Nemec uvelja-
viti, toda vsi poskusi akademskih oblasti
so ostali brez uspeha, ker je precej izdal
socialno demokratični naučni državni taj-
nik odlok v varstvo judov. Nemške akade-
mike že skrbne volitve dijaških odborov
dne 20. oktobra in pravijo, da naj vsi, ki
niso judje, store svojo dolžnost, ker je na
univerzi vpisanih 4200 Nemcev in 3200 ju-
dov, in da mora vsak Ariječ vplivati z
vsemi močmi, da ostanejo odbori nemški
in da si jih ne pribore judje.

+ Židovska država na Mažarskem.
Češki listi poročajo, da je boljševiska re-
publika Mažarska bila pravzaprav le ži-
dovska država. Tega so se judje popolnoma
zavedali ter so to tudi povsod povdarjali.
V židovskih listih, ki so za časa boljše-
viske vlade izhajali v Budimpešti, so iz-
dali naslednji oklic: »Židovski narod! Zad-
nji preobrat nam je dal tako veliko moč,
da si bomo priborili vse pravice, če se
bomo le složno držali svojih židovskih po-
stav in tradicij kot židje — in ne kot ma-
žarski židje. Delujte na to, da si osvojite
vse urade, vso moč. Ne pomažarite svojih
imen, marveč shranite imena svojih oč-
tov svojim vnučkom! Jehova je z nami. Na-
šemu stoletnemu romanju po svetu in na-
šemu trpljenju bode konec; kajti dobili
smo drugi dom med Donavo in Tiso. Ne
bojte se pogromov, teh ne bo več. De-
lujmo vsi za svojo novo domovino!« Ve-
selje je bilo prežgodnje. Prišel je nov pre-
obrat in pometel židovsko-boljševiško
vlado. Toda za te vlade je bilo pobitih na
tisoče kristjanov, za milijonske vrednosti
so bile oropane kristjanom od strani so-
cialistično-židovske vlade.

+ **Promet s češkoslovaško.** Ministrstvo za promet je sklenilo poslati posebno komisijo v Prago, da uredi s češkoslovaško vlado vprašanje čim intenzivnejšega prometa med Jugoslavijo in češkoslovaško.

+ **Za začasnega konzularnega agenta v Gradcu** je imenovan Vladimir Budisavljevič.

+ **Demokratski terorizem in hinavščina.** V Osijeku se je te dni osnoval klub Hrvatske ljudske stranke; resolucije, ki so bile sprejete na ustanovnem shodu, so podpisali vsi navzoči — okoli 150 oseb. Ta nastop krščansko mislečih Osječanov je demokrate in pravaše zelo presenetil — oboji se boje za svoje vrste. In dočim nikomur ne pade na um, da bi branil svobodo prepričanja, n. pr. socialnim demokratom, se pa to skuša nasprotno katoličanom. Posebno značilno je pri tem početje demokratov. Le-ti po eni strani v javnosti, t. j. v svojih listih zagotavljajo, da niti v sanjah ne mislijo na to, da bi se dotikali vere, na drugi strani pa natihome terorizirajo vse pristaje novoustanovljenega kluba, ki so kakor koli odvisni od milosti javne uprave. Pa demokratom ne bo pomagala ne hinavščina ne terorizem.

+ **Prezgodnje veselje.** Prostožidarsko glasilo brez stranke in odgovornosti, »Agramer Tagblatt«, ki v svoja jadra neumorno lovi liberalne vetrove in se ob vsaki priliki drgne ob slovenske klerikale, ne more prikriti svojega framasonskega veselja nad »razpletom« krize v Belgradu. Zdi se mu namreč, da je tudi v delu opozicije zmagala misel liberalnih elementov, ki ji daje izraz predsednik narodnega predstavništva. Dokaz za to mu je posebno odhod politikov Jugoslovanskega kluba iz Belgrada. »Klerikalci — tako modruje list — nikakor ne predstavljajo tako imponujoče moči, da bi se pokazala brez njih v koncentracijskem kabinetu kaka posebna vrzel. Liberalne stranke in ostali deli opozicijskega bloka utegnejo v svojih vrstah najti dovolj moč, da zasedejo ministrske listnice. Ravnanje poslancev Jugoslovanskega kluba, ki so neki s čudnimi grozljami strankarsko-političnega značaja zapustili Belgrad — utegne biti ravno dobro znamenje za ozdravitev strankarskih razmer, znamenje, da Jugoslovanski klub nikakor ni več »jeziček na tehtnici«. Najbrže se celo ne motimo, ako smatramo eksodus klerikalcev za dokaz, da so se ostale stranke sporazumele tudi s socialisti in da so ti odločno liberalni in da so ti odločno liberalni in napredni elementi pristali na to, da se udeležijo bodoče koncentracijske ali koalicijske vlade, kar je moralo klerikalcem ostanek v dosedanj skupini strank zagreniti. Po vsej priliki se torej razmere v Belgradu razvijajo mnogo ugodneje hitreje, nego smo se mogli nadjeti.« Na tako lahek način si framasonski list predstavlja izključitev Jugoslovanskega kluba od vlade. Tako lahko te stvari ne jemlje gotovo niti Demokratska zajednica, saj ni nobena tajnost, da ta parlamentarna skupina predstavlja solidno politično moč, ki se ji viharja bodočih volitev ni treba bati, kakor marsikateri drugi skupini, ki se danes ponaša s številom, a bo iz volitev prišla decimirana. Končno se v Sloveniji nobena mačka ne zmeni za to, kar piše »Agramer Tagblatt«, ampak beležimo le, da osvetlimo framasonske želje in rovanje.

Dnevne novice.

— **Jesenice.** »Za pravdo in srce« ponovi dramatični odsek Katol. del. dr. v nedeljo dne 12. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Ker se ne bo več ponavljalo, naj se vsak sedaj udeleži.

— **V Gorici je umrl** Luka Dugar, odbornik ondotnega slovenskega katoliškega delavskega društva. Pokojnik, ki je živel nekaj časa kot begunc v Ljubljani, je veliko dobrega storil za krščansko delavsko organizacijo v Gorici. Bog mu bodi plačnik!

— **Užitinski uslužbenci** nam pišejo: Namesto novih draginskih doklad smo dobili od nekod v »Slovenca« z dne 10. septembra obvestilo, da nismo opravičeni do teh doklad, češ, ker nismo pragmatični državni uslužbenci. Takih častnih izjem ves čas vojne ni bilo, ker smo bili do sedaj vedno deležni tistih malih dobrot kakor ostali deželni uradniki in drugi uslužbenci. Naenkrat pa se je gospodom, ki imajo usodo teh uslužbencev v rokah, zadelo, da gorenja izjava nima prave priloge, in so prišli z drugo. Gospod dr. Triler je dal v »Slovenca« z dne 5. oktobra objaviti, da zato ni draginskih doklad, ker ima to podjetje izgubo. Če ste znali skozi trideset let upravljati milijonske dobičke, ki jih je donajala samostojna deželna naklada in užitinski zakup, naj še spravijo današnjo izgubo. Zaradi tega pa ne smejo

uslužbenci pomanjkanje trpeti, ker niso vzrok izgube. Gospod doktor, naštejte nam še druge deželne, oziroma državna podjetja, ki so tudi pasivna, pa so uslužbenci kljub temu dobili draginske doklade. Vsak podjetnik, ki so mu pri srcu njegovi uslužbenci, je danes cene zvišal, da zamore pošteno svoje uslužbence plačati. Zakaj niste storili tudi vi tako, ki ste že skoro eno leto na čelu deželne uprave, kar bi bil lahko brez vsake težkoče poskrbeli ob pravem času, da ne bi uslužbenci in njih družine v strahu gledale bodočnosti v obraz, ko ni potrebne hrane, ne primerne obleke in čevljev, kar vse potrebujejo uslužbenci, ki morajo biti ob vsakem vremenu in ob vsakem času na cesti. Drugi vzrok, ki ga navajate bi bil ta, da niste še oddali užitinskega davka novi državi. Od kod pa tedaj še zakup obstoji, ker starega gospodarja sedaj že eno leto ni več. Torej tudi o zakupu ne more biti govora. Sploh pa zadnja leta ni bil več pravi zakup, ker je bila med staro državo in deželo narejena le pogodba, kakor pri mestni užitnici, ker se okraj od strani države niso več ofertnim potom razpisavali. Gospod doktor, prosimo vas, ne iščite vzrokov, ampak rajši poskrbite nam, da si podaljšamo še življenje. Še bolje bi bilo, da vplivate na merodajnih mestih za znižanje nedosežno visokih cen, kakor pa za višje doklade. Pomoč je nujna, ker zima trka na vrata. Vlada nam je vzela letos enkratni nabavni prispevek, za drugi dohodek se pa sedaj ne briga. V službo pa moramo vseeno pragmatično hoditi.

— **Slovenski in dalmatinski otroci na prehrani v Hrvatski.** Hrvatski listi poročajo, da sta dalmatinska in slovenska vlada odposlali te dni svoje zastopnike na Hrvatsko, da se prepričajo o razmerah, v katerih žive tjejak na prehrano poslani otroci in le-te eventualno odvedejo domov. Oba zastopnika sta se prepričala, da večina otrok sploh noče proč od svojih hraniteljev, ker se jim pri njih predobro godi.

— **Demobilizacija.** V poslanskih krogih v Belgradu se govori, da se bo kmalu pričela demobilizacija starejših letnikov nekdanjega drugega poziva narodne vojske. Novi rekruti so popolnoma opremljeni; nadaljnje rekrutacije na novih pokrajinah so našle povsodi prijazen odziv.

— **Tramvajski promet v Zagrebu** še vedno počiva, ker štrik delavstva traja dalje. Pogajanja se ne vrše nobena. Uprava javlja, da podjetje nikakor ne zmore novega povišanja plač, kakor ga zahtevajo delavci. Javnost se je začela oglašati in zahteva, naj mestno zastopstvo spričo prihajajoče zime in mraza čim prej poskrbi, da se promet na cestni železnici obnovi.

Ljubljanske novice.

lj **Seja umetniške komisije »Narodne galerije«** v svrhu nakupa Tratnikove slike za Nar. galerijo se vrši danes 11. t. m. ob pol 4. popoldne na stanovanju gospoda F. Tratnika, Usnjarska ulica 2/I. K seji se vabijo poleg umetniške komisije tudi člani odbora.

lj **Tiskarska stavka** se bo, kakor vse kaže, najbrže začela v ponedeljek jutraj, ker pogajanja med delavstvom in delodajalci do danes še niso imela uspeha. Zato tudi ne moremo vedeti, kedaj izide prihodnja številka »Večernega lista«.

lj **Krekova prosveta.** Nameravana prireditve Zveze služkinj se radi nastalih ovir za jutri odpove, pač pa se bo gotovo vršila v nedeljo 19. t. m. ob pol 5 uri.

lj **Ljudski oder v Ljubljani.** Jutri (v nedeljo) 12. t. m. uprizaro Ljudski oder ob pol 8. uri zvečer dve veseligrigi: »Napoleonov samovar« in »Raztresenca«. Vstopnice se dobe še danes v predprodaji v trafiki gospe Modic v Kopitarjevi ulici, jutri v nedeljo pa od 9. do 12. ure dop. v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu (I. nad.).

lj **Iz pisarne opernega gledališča.** Opozorjamo p. n. občinstvo, da je današnja, sobotna operna predstava »Manon« na abonement B in ne kot je v nekaterih časopisih objavljeno na E. »Pikova dama« v nedeljo, 19. t. m. je izven abonementa.

lj **Stanovanjska beda v Ljubljani.** Akcijski odbor za omiljenje stanovanjske bede v Ljubljani potrebuje nuno do 20 oseb, ki bi se mu stavile prostovoljno na razpolago za preiskovanje stanovanj v Ljubljani. Pogoji: primeren nastop. Uslužbenec bi odbor izposloval potreben dopust. Vsak, ki mu je na tem, da se stanovanjska akcija v Ljubljani pospeši in se čuti zmožnega za preiskovanje stanovanj, naj se zgleda pri sebi akcijskega odbora v dekliškem liceju na Bleiweisovi cesti v torek, dne 14. t. m. ob 20 uri.

lj **Football-tekma »Ilirija«** v Varazdinu. Športski klub se vrši v nedeljo 12. t. m. na prostoru S. K. »Ilirije«. V letošnji sezoni bo to najbrže zadnja tekma. Pričetek ob 15. uri. Vstopnina: sedeži na tribuni K 6, drugi sedeži K 4, stojišča K 3, dijaška stojišča K 2 (le proti izkaznici). Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

lj **Črna žena.** Gospod L. se je vračal ob enajsti uri — uri duhov — po Cankar-

jevem nabrežju proti domu. Nikogar ni bilo v bližini, smrtna tišina je vladala krog in krog. Samo črne sence so pošastno padale na obrežje in trepetale. Naenkrat se je izvila iz senc tam, kjer je temno in samotno najbolj, žena, oblečena v dolgo, črno obleko, njenega obraza ni bilo mogoče razločiti. Gospod L. je vztrepetal, toda samo za hip, ostanek junaške krvi, ki še vedno polje po njegovih žilah, mu je dal toliko poguma, da jo je nalahno pozdravil in vprašal: »Ali Vas ni strah, gospa?« »Ne,« je odgovorila s skrivnostnim glasom. Gospod L. je bil galanten skozi in skozi, zato se ni obotavljal, da je dejal: »Če želite, Vas pospremim.« Samo po sebi je razumljivo, da žena ni mogla odbiti tolike vlnudnosti, pokimala je molče in šla sta dalje. Ne bomo popisovali, kakšni občutki so spreletavali gospoda L., ko je stopal poleg črne ženske postavbe, kot bi hodil poleg lastne sence. Nikogar ni bilo na cesti, le ura je z udarci naznanjala čas, ki se je bližal polnoči. Gospod L. se je zdrznil, zakaj poti ni hotelo biti konca. Vprašal je dokaj plaho: »Gospa, Vaše stanovanje je daleč?« Gospa je odgovorila: »Da; tako daleč, da me gotovo ne boste spremlili do konca.« Gospod L. je uvidel, da je storil s svojo opazko veliko nerodnost, zato se je uslužno priklonil, pomel roke in z najsiljšim glasom zatrjeval, da jo bo spremljal do konca, da ji ne bo treba hoditi sami ob tako pozni in nevarni uri. Šla sta dalje in dalje, izmed hiš naprej, naprej — — — Ko se je gospod L. zjutraj zbudil, je videl, da leži pred počepališčem, na nogi pa je imel krvavo rano. — Od tega časa straši črna žena neprestano po Ljubljani. Vidijo jo po nabrežjih in temnih ulicah, samo in v spremstvu nekega moškega. Nekateri se ne upajo ponoči na ulice, zona jih oblije, če zagledajo senco, ki pada čez pot. — To je povest, ki ljubljanske pijarce in krokarje te dni obliva s kurjo poltjo, ki ji verjamejo z grozo v srcu vsi, ki z alkoholom v glavi in nogah v uri strahov kolovratijo domov in se zjutraj morda zbude kje pod kapom. Od skrivnostne črne žene ostane zjutraj le razločen in viden črn maček. Česa vsega ne verjame ljubljanski cvičkar!

lj **Prijeti tihotapci.** Sinoči je policija prejela pet primorskih tihotapcev, ki so v Ljubljani nabrali okoli 2000 zavojčkov tobaka, da ga vtihotapijo preko demarkacijske črte v zasledeno ozemlje, kjer prodajajo zavojček po 2 liri.

lj **Strel na Cojzovi cesti.** Ko je vozil posestnik Franč Filipič po Cojzovi cesti dne 21. t. m. moko, je slišal strel, za katerega se ni zmenil. Ko je pa prišel domov, je zapazil, da je bil konju prestreljen vrat. Konj bo ozdravel; kdo da je na konja streljal, se ne ve.

lj **Tatvina v gledališču.** V gledališču, v pritličju je bilo ukradenih pet temno-rdečih plišastih zaves, vrednih 3000 K.

lj **Vlom je bil izvršen v stanovanju** Ivana Dogana na Dovozi cesti. Neznani vlomilci so ukradli 2000 K denarja v gotovini, 1 zlato žensko uro, 1½ metra dolgo zlato verižico in več zlatih prstanov in uhanov. — V Spodnji šiški so neznani tatje ukradli zlato Anker-uro z dvema pokrovoma in zlato verižico; veliki kazalec pri uri je bil do polovice odlomljen; verižica je imela okroglo, malo podolgaste sklepe. — V Novem Vodmatu št. 52 je bilo vlomljeno pri Prusaku skozi zamreženo okno v sobi stoječo omaro. Tat je odnesel 3300 K denarja. — Aretiran je bil 9. t. m. Jožef Godič, pri katerem so našli 1400 K denarja. Med bankovci je bil tudi eden, katerega je spoznala natakarcica Angela Virant po papirju, s katerim ga je zapelila in po značilnem žigu.

Lovci lir.

(Sodobna ljubljanska slika.)

V drveči, verižniški Ljubljani se je v vrsti spekulantov izcimila nova, zelo karakteristična species hominis sapientis — lovci lir. Slok, eleganten tip z vidno blestečo zlato verižico in uro na telovniku. Tenki, trdega dela nevajeni prsti — v težki zlatinini in briljantih. Moderne frizure. Obraz skrbno, gladko obrt ali pa s črnimi, imponujočimi brki in kotleti. Ta lahki tip iz solčnih krajev sinje Adrije se je čudovito hitro asimiliral težki, sivi meglji Ljubljane. Rodovitno polje ima lovec lir naporno opravilo in »važno socialno funkcijo v ustroju sedanje družbe«. Ves dan na lovu, Od kavarnе do kavarnе; od gostilne do gostilne. Od banke do banke. Iz ulice v ulico. Je urnokrak, bistrega pogleda, hitre pameti in zna edino pesem peti: »Lir? Lir?« Od zore do mraka, od mraka do dne ...

Mogočni simplon - ekspres veličastno pridrvi v Ljubljano na glavni kolodvor. Vedno s precejšnjo zamudo na veliko srečo lovec lir. Številni potniki iz zasledenega ozemlja se vsujejo iz dolgih vlakov. V vrsti korakajo skozi straže, skozi peron, ven na večnoblato cesto pred kolodvorom. In bistrooki lovci jih pozdravljajo: »Imate lire?« Začne se trgovsko pogajanje. »Kolik je kurz?« »Dam 5.50!« »Malol!« »5.60!« »Ah, gremo rajši v banko!«

Po tej brezuspešni patrulji se val lovec zavali proti menjalnicam in bankam. Vsako dopolodne zasede vsak lovec svoje položaje pred vhodi gotovih bank, zlasti številne so straže tam na klasičnem vogalu pred glavno pošto, tako da si srečni »lironosci« s težavo pribore vhod v znano banko, ker se poprej vrši trdovratno obleganje. Vneti stražarji uporabljajo v dosegu svojih ciljev vso trgovsko pretkanost in prevajenost. Takoj gredo na vse zgodaj tajna poročila: »Danes ta prinese deset, to dvajsetisoč lir! Glej, dobra kupčija!« Deviza: »Z vstrajnostjo se služijo tiskarji!«

Ko je posel pred bankami opravljen, nastopi dirkanje po kavarnah in gostilnah. Zopet tajni posveti, tajne informacije. Vsak hiti drugega cpehariti. Tu pa tam se čuje glasovi težkega ogorčenja: »Oni črni zlodej mi je snedel tisočak!« »Pa oni je zadnje dni izgubil mastne tisočake!« »Pa jih je zopet potrožil na dobiček!« Opoldne napravljajo ti lovci bilanco svojemu delovanju. Tu in tam se čuje pridrušana klavirca: »Danes pa se za »marendo« nisem ujal!« Prokleta končica!

Tako živijo lovci lir.

Zanimivo je, s kako neverjetno hitrim mobilnim kapitalom razpolagajo. Neki tak lovec je imel nedavno obilno žetev. Vlovil je »težko ribo«. Izmenjava se je vršila v neki znani gostilni ob kipeči kaplji. Kljent je prinesel veliko tisoč lir, a lovec je v najkrajšem času preskrbel velikanjski zavoj novih, lepo, pravilno žigosanih jugoslovanskih bankovcev ... Lovcu se je po dovršenem poslu mastno smejalo rejeno lice in pil je v blaženosti. Konečno je zani-mivo, da prihaja v Ljubljano veliko ponarejenih lir. Več sto tisoč. Lovci so vsi točno, precizno izšolani v poznavanju prave lire. Vendar pripovedujejo, da je nedavno nekdo nasedel zvitim limanicam Tržačana in zamenjal napačne lire. ... Pozneje je odkril prevaro. Toda prepozno! ...

Nam pa ni treba lir, nam je treba de la! ... Janez Kovač.

Razne novice.

r **Pripravljalne socialne tečaje** za žensktvo otvorijo na zagrebškem vseučilišču. Kasneje prirede pokrajinski odbor za varstvo otrok tečaj za nameščenje v državni službi.

r **Za deca.** Dne 12. t. m. je v Belgradu začela svoje delo francoska ambulanca, ki bo delila materam brezplačno sterilizirano mleko za deca do 2 let starosti kakor tudi brezplačno zdravniško oskrbo in zdravlila.

r **Domovi za uradnike.** Novosadska »Zadružna banka« bo zgradila v Novem Sadu 100 novih, zdravih, modernih hiš za uradnike in javne delavce. Podjetje se izvede na amortizacijski podlagi.

r **Ljudsko gibanje na Francoskem** je bilo l. 1918 glasom uradne statistike naslednje: Število rojstev se je nasproti leta 1917 zvišalo za 55.700, število smrti pa za 175.500, kar gre v prvi vrsti na račun španske bolezni, na kateri je bilo umrlo nad 200.000 oseb. Število zakonov se je zvišalo za 20.000, ločitev zakona pa za 1500 slučajev.

r **V osmih dneh osem milijonov škode** ima dunajska mestna občina vsled ustavitve tramvajskega prometa in omejitve razsvetljave. Izpad na dohodkih cestne železnice od plače 16.000 nastavljenecv znaša 6.500.000 K, izpad na omejitvi razsvetljave v javnih lokalih 1.500.000 K, skupaj 8 milijonov kron. Vse zato, ker ni pre-moga.

r **Črka S iz življenja Napoleona III.** Ko je bil Napoleon III. še dete, je prišla nekoč k njegovi materi zamorka in jo prosila, da bi smela malemu princu prerokovati njegovo usodo. Med drugim je prerokovala, da bo princ dosegel velike časti, ali čuvati se mora črke S, ki bo baje imela v njegovem življenju važno vlogo. Če preglejamo življenje zadnjega Napoleona, najdemo res, da je črka S igrala pri njem veliko vlogo. Prva njegova življenjska etapa je bila afera Strassburska, po njej pa so prišle še: Sebastopol, Solferino, Sadowa, in naposled Sedan, kjer je njegova zvezda vgasnila.

Dobrodelna efektna loterija

u korist sirot, slepcev, invalidov in h.r.a.cev. 1312 dobičkov o skupni vrednosti 80.000 K.

Glavni dobiček v vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kroni.

Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanska c. 4, I. nadst. (Alo 21.000). Žrebanje bo 18. dec. t. l. ob 6. uri zvečer.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jožef Rutar.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.